

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE ROVNÉ

1. ÚVOD

Komunitný plán sociálnych služieb obce Rovné na roky **2016 - 2021** je otvorený strednodobý programový dokument obsahujúci analýzu sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej sociálneho vývoja, stanovenie cieľov a prvoradých potrieb, určenie prioritných potrieb v rozvoji sociálnej infraštruktúry.

Komunitný plán nadväzuje na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, pričom sa podrobnejšie venuje najmä sociálnej oblasti. Komunitný plán sociálnych služieb obce bol spracovaný na základe Zákona č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách, v zmysle §-u 83. Prechodom kompetencií zo štátu na samosprávu v oblasti sociálnych služieb podľa Zákona č.416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, sa obec stala samostatným a významným činiteľom v sociálnej oblasti.

V komunitnom pláne obce Rovné sú zohľadnené miestne špecifiká a potreby obyvateľov obce i obyvateľov regiónu v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na jej území. Zároveň komunitný plán určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a tiež personálne, finančné, organizačné a prevádzkové podmienky na ich zabezpečenie.

Komunitný plán by sa mal stať základným nástrojom usmerňovania sociálneho rozvoja a koordinácie príslušných činností v územnom obvode obce.

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

2.1. Podklady

Obce pri vykonávaní vlastnej politiky rozvoja územia a sociálnych služieb sa musia orientovať na svojich obyvateľov, na zisťovanie ich potrieb a ich uspokojovanie. V takýchto intenciách zisťovania a uspokojovania sociálnych potrieb obyvateľov Rovné bolo postupované pri tvorbe tohto komunitného plánu.

Základnou filozofiou pri vypracovaní komunitného plánu sociálnych služieb obce bolo posilnenie a zvýšenie zainteresovanosti obyvateľov pri vytváraní budúcnosti priestoru pre život obyvateľov obce. Aby cítili zodpovednosť za svoje sociálne prostredie a zároveň aj potrebu prispieť k riešeniu daných tém v intenciách trvalo udržateľného sociálneho rozvoja.

Pri spracovaní komunitného plánu obce boli použité nasledovné dokumenty a publikácie :

- Zákon č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení č.455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov,
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb (MPSVaR SR, jún 2009),
- Územný plán obce Rovné,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rovné,
- Štatistické a finančné výkazy obecného úradu.

2.2. Vymedzenie územia

Obec Rovné sa nachádza v Prešovskom kraji v nadmorskej výške 330 m. Písomné doklady o obci sú od roku 1414. Obec leží na severovýchode Slovenska, v Nízkych Beskydách 13 km od okresného mesta Svidník. Cez obec tečie potok Radomka.

2.3. Štruktúra komunitného plánu

Obecné zastupiteľstvo a občania obce určili oblasti s najväčšou dôležitosťou pre budúcnosť sociálnej oblasti obce. Komunitný plán je spracovaný v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb a následne s prioritami koncepcie sociálnych služieb Prešovského samosprávneho kraja.

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobým programovým dokumentom obce Rovné, ktorý obsahuje :

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb a sociálneho potenciálu obce,
- SWOT analýzu skutkového sociálneho stavu a určenie kľúčových disparít,
- hlavné smery vývoja obce a stanovenie cieľov a prvoradých potrieb v sociálnej oblasti obce,
- úlohy a potreby v rozvoji sociálnej infraštruktúry,
- návrh finančného, časového a administratívneho zabezpečenia komunitného plánu.

Výsledkom a výstupom Komunitného plánu sociálnych služieb je rozvojová stratégia v sociálnej oblasti obce Rovné.

2.4. Princípy a metódy

Pri tvorbe komunitného plánu boli využité a aplikované metódy a princípy partnerstva, spolupráce, otvorenosti, aktívnej participácie, demokratického rozhodovania, analýza, syntéza, interpretácia a strategické plánovanie.

Metóda realizácie

Aktivity plánu budú realizované prostredníctvom metód efektívneho riešenia a racionálneho využívania materiálnych, personálnych a finančných zdrojov.

Medzi najdôležitejšie metódy implementácie patria:

- metódy objektívneho a legálneho prístupu pri výbere subdodávateľov prác a služieb,
- metódy stavebno-technologických stratégií,
- metódy pravidelného monitoringu, stavebného dozoru a kontroly dodržiavania ekologických a hygienických noriem,
- metódy osvetovej práce v súvislosti s propagáciou regiónu a myšlienok EÚ,
- analytické metódy.

Účinné využívanie sofistikovaných metód a postupov dokáže vysoko zefektívniť prácu riadiacej i realizačnej zložky komunitného plánu.

3. SOCIÁLNA ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU

3.1. Obyvateľstvo

Z hľadiska demografického vývoja ku dňu 01.01.2015 žije v Rovnom 491 obyvateľov. Tento výsledok sčítania znamená pre obec v porovnaní s údajmi podľa sčítania ľudu z roku 2011 úbytok 1 obyvateľa, čo je v percentuálnom vyjadrení 0,2 % bodu, to je nepatrný úbytok.

Veková štruktúra obyvateľstva je veľmi priaznivá. V obci je z dlhodobejšieho hľadiska progresívny typ populácie.

Detská zložka (deti do 18 rokov veku) tvorí 16 % obecnej populácie, pričom je nutné zdôrazniť postupne stály prirodzený prírastok, čo znamená, že obyvateľstvo je stále schopné narastať na základe prirodzenej meny.

V produktívnom veku (od 18 do 65 rokov) je 71 % obyvateľov.

V poproduktívnom je 13 % populácie obce.

Základné demografické údaje sú spracované v tabuľke:

Počet mužov	Počet žien	Celkový počet obyvateľov
240	251	491

Tab.č.1. Počet obyvateľov obce Rovné ku dňu 01.01.2015

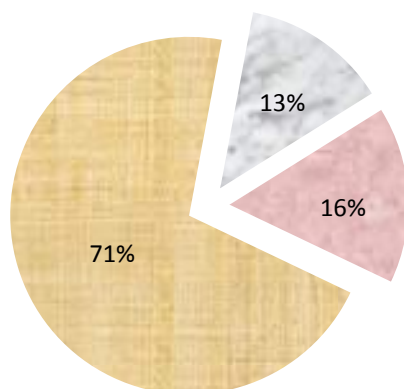
Graf č.1. Štruktúra obyvateľov obce Rovné ku dňu 01.01.2015

Legenda:

- 1 – Obyvateľstvo predproduktívneho veku 16%.
- 2 – Obyvateľstvo produktívneho veku 71%.
- 3 – Obyvateľstvo poproduktívneho veku 13%

Percento produktivity obyvateľov obce Rovné v roku 2015

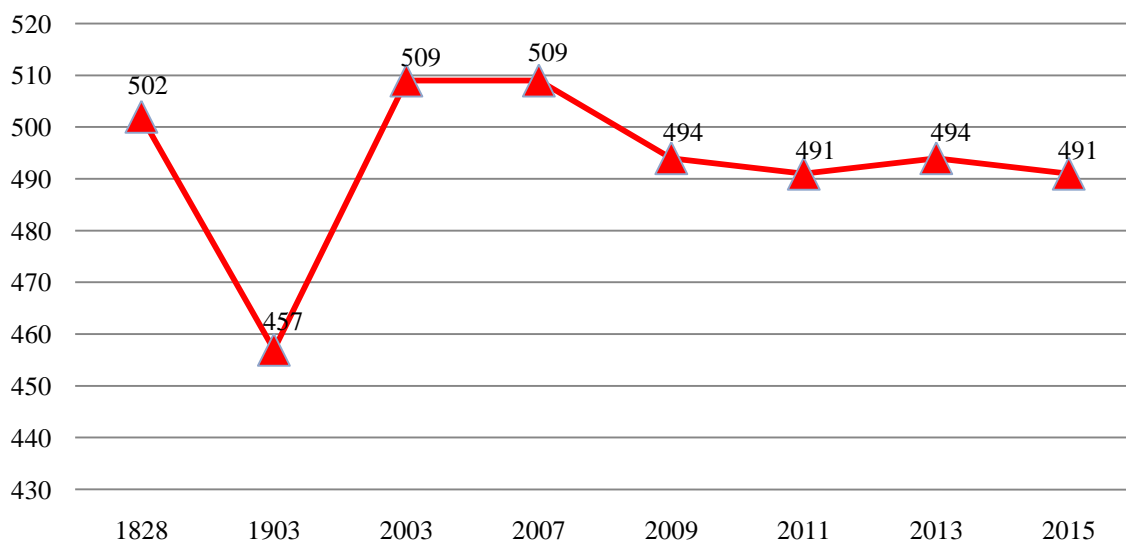
■ predproduktívny vek   ■ produktívny vek   ■ poproduktívny vek

V rámci štúdie sa predpokladá aj s migráciou obyvateľstva - prírastok nových obyvateľov, na základe priemernej pôrodnosti každoročne približne 3-7 obyvateľov. Ja ale pravdou, že aj obdobný počet obyvateľov prirodzene ubudne, zomrú.

Nárast počtu obyvateľov je spracovaný graficky v grafe č.2

Vývoj počtu obyvateľov v daných rokoch

3.2. Sociálna vybavenosť

Sociálne služby

Obec v súčasnosti nemá vlastné sociálne zariadenie pre seniorov. Najbližšie sa nachádza v neďalekom meste Svidník. Centrum sociálnych služieb bude od roku 2017 v meste Svidník. Viacpodlažná budova, v ktorej bude sídliť toto zariadenie je nanovo zrekonštruovaná a má kapacitu 40 obyvateľov. Je kombináciou domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov. Celé zariadenie je bezbariérové. V blízkosti zariadenia sa nachádza pravoslávny chrám i mestská knižnica. V obci žije 64 ľudí v dôchodkovom veku, čo tvorí 13 % populácie obce. Takmer polovica z týchto ľudí sú osamelí prestarli spoluobčania. Mnohí sú odkázaní na pomoc iných a práve tento hendikep im spôsobuje každodenné problémy. V obci je denný stacionár s kapacitou max. 40 osôb, ktorý je úspešne navštevovaný.

Zdravotníctvo

Za odbornou zdravotnou lekárskou starostlivosťou občania obce Rovné dochádzajú do Svidníka. Obvodní detskí lekári i obvodní lekári pre dospelých majú svoje ambulancie tiež vo Svidníku.

Záujmové občianske skupiny

V obci funguje dobrovoľný hasičský zbor i futbalový klub dospelých i dorast FK Rovné, ktoré sú financované obcou.

Bývanie a bytová výstavba

Obec Rovné sa neustále rozrastá. V najbližšie roky sa plánuje výstavba, ktorá je zaznačená v Územnom pláne obce i v PHSR a to:

- individuálna výstavba rodinných domov
- výstavba resp. opravy chodníkov
- výstavba i modernizácia športovo - kultúrneho areálu
- výstavba viacúčelového ihriska
- výstavba Zberného dvora

Telovýchova a šport

V obci existuje futbalové družstvo pod názvom FK Rovné, ktoré pravidelne dosahuje výborné výsledky. Na športové podujatia i voľno časové aktivity v obci sa využívajú veľké futbalové ihrisko, detské ihrisko či pieskové ihrisko.

Školstvo

V obci je MŠ i ZŠ, pre výučbu, vzdelávacie i voľno časové aktivity pre žiakov i deti. Materská i Základná škola sú pod zriaďovateľskou pôsobnosťou obce. V MŠ je v roku 2016 jedna trieda o počte žiakov 15. V ZŠ je v roku 2016 14 žiakov od 1 roč. – po 4 roč. . Žiaci od 5.roč. - 9.roč. navštevujú ZŠ v susednej obci Cernina. V škole sa využívajú a aj naďalej

plánujú moderné formy výučby, cez projekty sa zakupujú notebooky, interaktívne tabule aj ďalšie príslušenstvo, získava sa nové vybavenie, modernizujú sa priestory i okolie.

Kultúra

V obci sa nachádza sakrálna stavba – gréckokatolícky Chrám sv. Demetra Veľkomočeníka z roku 1935. Významnou pamätihodnosťou v obci je aj kaplnka z 19. storočia. Spoločenské slávnosti, ktoré sa konajú v obci sa zväčša uskutočňujú v kultúrnej sále OcÚ Rovné.

Maloobchodná sieť a služby

V obci je aj niekoľko predajní potravín, drogérie či niekoľko pohostinstiev.

Doprava

Cez obec Rovné vedie cesta č. 3523 III. triedy na cestu III. triedy 3536, ktorá je vedúcou komunikáciou až do okresného mesta Svidník. Jej náplň je kombinovaná s obslužnou funkciou. Túto cestu dopĺňa sústava miestnych obslužných a prístupových komunikácií. Osobnú hromadnú dopravu zabezpečuje SAD, a.s. Humenné autobusovým spojením. Cez obec sú vedené linky autobusovej dopravy: Svidník – Rovné – Kurimka – a späť.

3.3. Nezamestnanosť

Hospodárska oblasť obce je na priemernej úrovni. Ovplyvňuje to skutočnosť, že v celom Prešovskom kraji je miera nezamestnanosti okolo 20%. Keďže Rovné sa nachádza v Prešovskom kraji značné množstvo ľudí je bez trvalého zamestnania. Obec Rovné sa dlhodobo zapája do rôznych projektov z ÚPSVaR či aktivačnej alebo dobrovoľníckej činnosti aj formou menších obecných služieb a týmto spôsobom zamestnávala obyvateľov z radov dlhodobo nezamestnaných. (väčšinou vykonávajú aktivačnú činnosť Rómovia)

3.4. SWOT analýza sociálnej oblasti

SWOT analýza predstavuje štandardnú metódu používanú na prezentáciu analytických výsledkov. V komunitnom pláne prezentuje výsledky sociálno-spoločenskej analýzy, vo výstižnej a hutnej forme ponúka vyvážený pohľad na minulosť, súčasnosť a budúce smerovanie našej obce.

SWOT analýza je spracovaná v tabuľkovej forme:

SWOT ANALÝZA	
Sociálna oblasť	
Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> -dobrý potenciál využitia poľnohospodárskej pôdy -tradícia poľnohospodárskej pôdy -dobré prírodné podmienky pre chov kráv, ošípaných, oviec i hydiny -záujem nezamestnaných nájsť si prácu -dobrá dostupnosť vzdelávacích inštitúcií -existujúce športové ihrisko v obci -záujem ľudí o kultúrne aktivity v obci -dostatočná kapacita kvalitných zdrojov pitnej vody -pokrytie televíznym a rozhlasovým signálom -realizácia koncepcie problematiky Rómskeho etnika ako celku -relatívne čistá príroda a pôdny fond -vysoký podiel zelene -vytvorené podmienky pre separáciu a likvidáciu odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> -nevybudované priemyselné a technologické parky -nevysporiadané niektoré vlastnícke vzťahy, - absencia sceľovania pozemkov -absencia vzdelávania rómskych obyvateľov -priemerná miera sociálne odkázaných -chýbajúca publikácia o obci -nedostatočné povedomie verejnosti a nezáujem o ekologické problémy -existencia divokých skládok tuhého i objemového komunálneho odpadu -relatívne priemerná miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia predovšetkým rizikových skupín s dôrazom na rómsku komunitu
Príležitosti:	Ohrozenia:
<ul style="list-style-type: none"> -podpora podnikateľských aktivít -možnosť spolupráce s okolitými obcami v rámci regiónu -zvýšený záujem o voľno časové aktivity v prírode -možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov -rozvoj ekologického poľnohospodárstva -vzdelávanie a pôsobenie ekologických neziskových organizácií -možnosť realizácie rôznych typov sociálnych služieb 	<ul style="list-style-type: none"> -nedostatok pracovných príležitostí v regióne -zhoršujúca sa ekonomická situácia v regióne -odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce z dôvodu chýbajúcich perspektív -zmena klimatických podmienok -zhoršovanie stavu v oblasti životného prostredia -pasívne zotrvanie nezamestnaných v sociálnej sieti

Tabuľka: SWOT analýza sociálnej oblasti obce Rovné

3.5. Kľúčové disparity

Určenie kľúčových disparít, čiže nerovností, vychádza zo SWOT analýzy. Jednotlivé disparity sú určené na základe slabých stránok a ohrození v daných oblastiach obce. Určené nerovnosti spresňujú smerovanie podpory na odstránenie alebo zmiernenie koherentne usporiadaných disparít s využitím faktorov rozvoja.

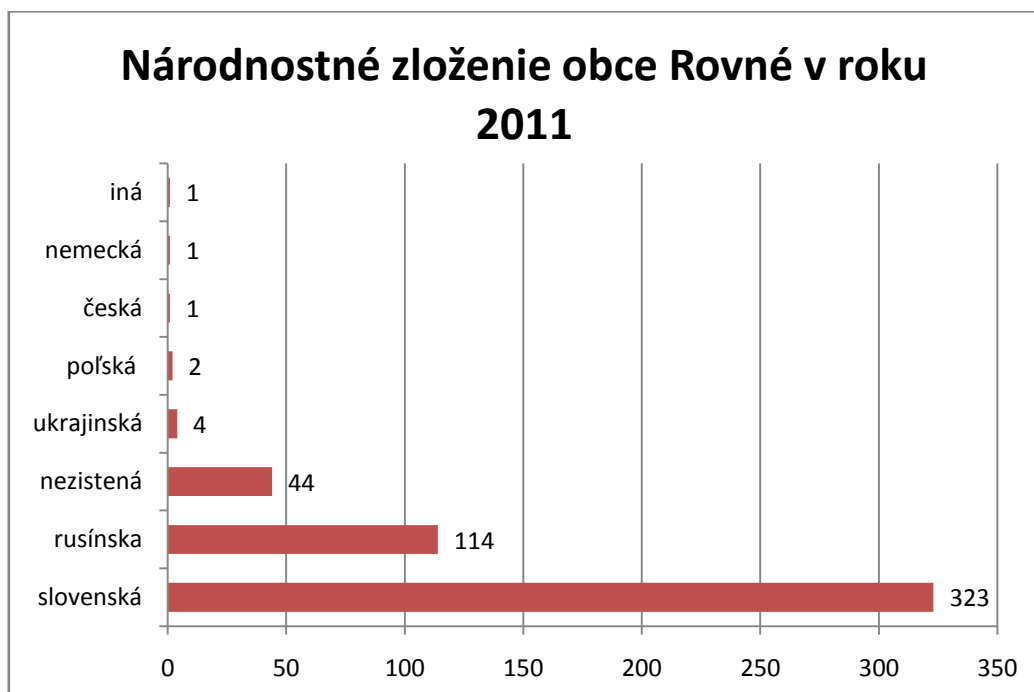

V sociálnej oblasti boli identifikované nasledovné disparity :

- postupný nárast počtu nezamestnaných v obci,
- s ohľadom na neustály a očakávaný nárast počtu novonarodených detí, v obci chýba moderné detské ihrisko – oddychová zóna pre matky s najmenšími deťmi
- v obci chýba aj viacúčelové ihrisko – pre deti, dorast i dospelých.

Riešením uvedených nerovností môže byť značne posilnená ekonomická stabilita obce a rovnako môže byť znížená miera nezamestnanosti nielen obce, ale aj okresu.

V obci žije vysoké určité % Rómov, ktorí majú na nezamestnanosť značný vplyv. Väčšina z nich sú dlhodobo v evidencii nezamestnaných na Úrade práce. Výsledky sú spracované v grafe podľa posledného sčítania obyvateľov z roku 2011:

4. STRATEGICKÉ CIELE OBCE V SOCIÁLNEJ OBLASTI

Až doteraz sme sa v jednotlivých častiach komunitného plánu obce zaoberali súčasným stavom v sociálnej oblasti, jej skutkovým obrazom. Zmapovali sme všetky relevantné oblasti. Tento stav sme podrobne analyzovali a na základe SWOT analýzy sme určili a hlavné faktory rozvoja.

Definovanie strategických cieľov obce v sociálnej oblasti nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu. Na základe uvedených skutočností a v zmysle jednotlivých národných a regionálnych programov bola vytvorená rozvojová stratégia obce

Rovné v sociálnej oblasti, vychádzajúca z opisu strategických prístupov predstaviteľov obce k jej rozvoju.

Strategický cieľ v poskytovaní sociálnych služieb v obci Rovné v rokoch 2016 - 2021

Zvýšiť rozsah a kvalitu poskytovaných sociálnych služieb v obci a vytvoriť podmienky pre trvalý sociálny rozvoj obce. Na dosiahnutie tohto cieľa využívať koordinovaný postup pri efektívnom využití ľudských, finančných a kultúrnych zdrojov príslušných poskytovateľov sociálnych služieb v súčinnosti s potenciálom obyvateľov, so zameraním sa na získanie všetkých dostupných príslušných finančných zdrojov.

Strategický cieľ sociálneho rozvoja obce formuluje dlhodobú orientáciu zameranú na dosiahnutie želaného stavu v obci Rovné. Pri realizácii tohto cieľa je dôležité a potrebné koordinovať aktivity a úsilie obecných subjektov a poskytovateľov sociálnych služieb s možnosťami a snahami obyvateľov na zabezpečenie vyváženého a trvalo udržateľného sociálneho rozvoja obce.

Nemenej dôležité je mobilizovať a pri realizácii využívať všetky dostupné zdroje (národné, regionálne, súkromné a najmä Štrukturálne fondy EÚ). Strategický cieľ je možné bližšie špecifikovať ako snahu o :

- neustály rozvoj a skvalitňovanie poskytovaných sociálnych služieb v obci,
- zlepšenie podmienok pre rast životnej úrovne obyvateľov obce,
- všestranný a trvalo udržateľný rozvoj obce.

4.1 Ciele a priority

Strategická vízia určuje smer, ktorým by sa obec mala uberať. Popisuje všeobecné snahy predstaviteľov obce a tiež samotných jej obyvateľov o celkový rozvoj obce Rovné v sociálnej oblasti.

Konkretizovaním daných snáh, ich spresnením a špecifikáciou tak môžeme formulovať ciele sociálneho rozvoja obce Rovné. Na základe definovaného strategického cieľa boli určené nasledujúce špecifické ciele pre jednotlivé oblasti rozvoja sociálnej oblasti:

Cieľ 1:	Rozvoj sociálnych služieb a zdravotno-terénnej služby
Cieľ 2:	Znižovanie nezamestnanosti a tým aj počtu občanov v hmotnej núdzi
Cieľ 3:	Rozvoj infraštruktúry obce v sociálno-spoločenskej a oddychovej oblasti

Jednotlivé ciele vychádzajúce zo strategického rozvojového cieľa obce Rovné už určujú priority a uprednostňované oblasti v horizonte najbližších 5 – 6 rokov.

Špecifický cieľ č.1 – Rozvoj sociálnych služieb a zdravotno-terénnych služieb – sa zameriava na zlepšenie, rozšírenie a rozvoj poskytovaných sociálnych služieb a zdravotných služieb.

Špecifický cieľ č.2 – Znižovanie nezamestnanosti – sa zameriava najmä na udržanie a rozšírenie aktivačných prác v obci, čím sa zabezpečí vytvorenie nových pracovných príležitostí najmä pre dlhodobo nezamestnaných obyvateľov obce, a zároveň sa tak prispeje k zníženiu počtu občanov v hmotnej núdzi, ktorí sa do takejto situácie dostali po strate zamestnania. Zároveň je potrebné prehĺbenie spolupráce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove pri udržiavaní a stabilizovaní existujúcich pracovných miest a aj pri vytváraní nových pracovných miest v našom regióne.

Špecifický cieľ č.3 – Rozvoj infraštruktúry obce – je zameraný na zabezpečenie vhodného priestoru pre kultúrno-spoločenské a oddychové aktivity obyvateľov obce.

5. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

Medzi tvorbou komunitného plánu a jeho realizáciou je zásadný rozdiel. Príprava je kreatívny proces, ktorý vyžaduje zapojenie širokého okruhu obyvateľov s potrebnými znalosťami a skúsenosťami a s rôznorodými pohľadmi na budúcnosť obce.

Na druhej strane zaistenie realizácie vytvoreného strategického plánu rozvoja sociálnych služieb je riadiaca úloha vyžadujúca stály a podrobný dohľad nad jednotlivými zložkami a organizáciami. Je potrebná odhodlanosť na presadenia realizácie jednotlivých častí plánu.

Riadenie realizácie komunitného plánu musí mať dve zložky – vedúcu, ktorá predstavuje vôľu na uskutočnenie zmien, prijíma rozhodnutia a ukladá úlohy a výkonnú, ktorá tieto úlohy plní. Riadiacim a rozhodujúcim orgánom pre Komunitný plán je Obecné zastupiteľstvo. Posudzuje účinok opatrení, stanovených cieľov a schvaľuje realizáciu týchto cieľov a rozvojového plánu ako celku.

Poradným orgánom zastupiteľstva je komisia obecného zastupiteľstva. Riadiaci orgán je zodpovedný za účinnosť komunitného plánu a za jeho zavádzanie do života obce. Koordinátorom realizácie komunitného plánu je starosta obce, ktorý s tímom svojich spolupracovníkov zabezpečuje realizáciu jednotlivých opatrení a plnenie stanovených úloh. Jednotlivé úlohy plánu budú plnené pomocou bežných postupov obecného úradu.

6. ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb obce je rozširujúcim dokumentom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rovné. Hlavným cieľom tohto plánu je stanovenie reálnych cieľov v sociálnej oblasti na obdobie do roku 2021.

Komunitný plán sociálnych služieb je živým dokumentom s možnosťou jeho rozširovania. Realizácia musí byť dôsledne sledovaná a plán musí byť podľa potreby upravovaný a

doplňovaný. Tento neustály strategický proces musí zaistiť, že zámery a ciele zostanú dôveryhodné a relevantné a že budú zrealizované.

Tento komunitný plán určuje smer akým by sa obec mala, samozrejme za účinnej pomoci a zainteresovanosti všetkých obyvateľov a s maximálnym využívaním štrukturálnych fondov Európskej únie, uberať v najbližších rokoch v sociálnej oblasti.